

Clanady György
Budapest
i. Ujvar u. 2.

Ára 3 leu.

Odorheiu—Székelyudvarhely, 1932 január 16.

Székelyközlöny

Előfizetési árak:
Egész évre 180 leu.
Fél évre 80 leu.
Negyed évre 40 leu.

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság
Megjelenik szombaton reggel
Felelős szerkesztő: **TONPA LÁSZLÓ**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulev. Regele Ferdinand 14 szám
(v. Kossuth-utca).
Telefonszám: 34.

Németország nem fizet.

Németország, amely idáig már kétszer annyit fizetett Franciaországnak jóvátétel címén, mint amennyibe a lerombolt francia vidékek újraépítése került, — hat évi haladékot kért a hátrálékos hadisarc fizetésére. A franciák ezt megtagadták. Erre Brüning, a német birodalmi kancellár kerekén kijelentette, hogy Németország többet nem fog fizetni, mert nem tud fizetni. A bátor kijelentés nagy izgalmat keltett az egész világon, különösen pedig Franciaországban, ahol azzal a következménnyel is járt, hogy a Laval-kormány lemondott. A köztársasági elnök azonban újból öt bizta meg a kormányalakítással s minthogy az új kormányból Briand, a békebarát, kimaradt, az európai helyzet feszültsége nem fog engedni. Ha azonban Amerika le fog mondani Európával szemben a háborus adósságok követeléséről, úgy Franciaország a 25. évi összeülő lausanne-i jóvátételi konferencián mondhatja az egész világgal szemben fogja találni magát, amely nem Laval, — hanem Brüning mellé fog állani.

A félreértett moratorium-törvény.

Felesleges költséget okoz egy-egy pénzintézet és pedig, a hozzánk érkezett panaszok szerint, éppen némelyik községi hitelszövetkezet is, az által, hogy a moratorium alá eső váltókat vagy megóvatolja, vagy átadja eljárás végett jogtanácsosának. A törvény szerint december 18. tól kezdve február 15-ig nemcsak a kielégítési végrehajtási eljárás van felfüggesztve a gazdák érdekében, hanem az ezen időközben lejárt gazdaváltók lejárat ideje is ki van tolvá február 15-ére. Tehát például a január 3-án lejárt váltó úgy tekintendő, mintha február 15-én járna le, amiből következik, hogy ezt a váltót február 15-ike előtt nem szükséges megóvatolni, peresíteni pedig február 15-ike előtt nem lehet. A felesleges óvás költségét a gazda nem köteles megfizetni. Nem mulaszthatjuk el azonban ezen megjegyzésünkhez is hozzáfűzni azt a jótanácsot, hogy a gazdák ne bizakodjanak el a moratoriumban, ne engedjék felgyülni a kamatokat s igyekezzék mindenki tehetsége szerint törleszteni.

A osiki magánjavak ügyét ismét tárgyalni fogja a népszövetség, a január 25-én tartandó ülésén.

Református kórház-nap. Amint ismeretes, a református egyház egy kórház létesítése céljából készpénz-sorsjátékot rendezett. A harmadik és utolsó húzás f. hó 20-án lesz, akkor húzzák ki az 1 millió főnyereményt és mellette sok kisebb-nagyobb nyereményt. A nyereményeket az egyházkerület pénztára azonnal kifizeti a sorsjegy tulajdonosának. Makkai Sándor dr. püspök elrendelte, hogy f. hó 17-én minden egyházközségben kórház-napot tartsanak. Templomokban, vallásos összejöveteleken ismertetni kell a nemes célt s buzdítani a közönséget, hogy sorsjegyet vásároljon. A sorsjeggyel nyerni lehet, de a legnagyobb nyereség az, hogy minden fillérrel embertársaink szenvedéseit enyhítjük. Sorsjegyek 100 leuért kaphatók a Könyvnyomda R. T. üzletében.

Ellenakció a Státus elleni támadásra.

Az a példátlanul álló gyűlöletes támadás, melyet a nemzetieskedéstől elvakult román politikusok, egyetemi tanárok és a román sajtó indított meg és folytat az erdélyi róm. kath. Státus léte és főleg vagyona ellen, a féktelen elfajulásnak és elbizakodásnak olyan méretét öltötte fel, ami végre ellenakciót vált ki az erdélyi katolicizmusból. Mint tudvalevő, román részről nem követelnek kevesebbet, mint annak kimondását, hogy a Státusnak nincs jogi személyisége s ennek folyományaképpen a Státus feloszlatását, vagyonának elkobzását és vezetőinek bűnvád alá vonását. A támadó hadjárat a tulsó oldalon egy *Ghibu Onisifor* nevű kolozsvári egyetemi tanárban van mintegy megszemélyesítve, de felsorakoznak mögötte a román közéletnek más szereplői is és pedig, sajnós, hivatali személyek is, sőt, a legutóbbi státusgyűlés idején maga a miniszterelnök, Jorga volt az, aki még a gyűlés megtartását is meg akarta akadályozni távirati rendelettel. A kezdeményező szót a román egyetemi hallgatók szájába adták, amikor a kolozsvári Petru Maior egyetemi kör vezetői által egy szélsőséges hangú memorandumot adtak be az egyetemi szenátusához, amelyben ezek azzal a fenyegetéssel követelik a Státus-vagyon elvételét és az ő rendelkezésükre való bocsátását, hogy ellenesben erőszakkal fogják azt elvenni. A támadó irtóháborút nap-nap után propagálja a román sajtó jórésze, a támadás élét elképzelhetetlen durvasággal irányítva az erdélyi katolikusok szentéletű és önfeláldozó főpásztora, gróf Majláth püspök személye ellen. Így nem csoda, ha a püspök legutóbbi főpásztori körlevelében arravaló elkészülésének is kifejezést ad, hogy minden szenvedést kell vállalnia a Krisztussal, még azt is, hogy testi épsége ellen követnek el merényletet.

A féktelen és meggondolatlan izgatással szemben az ellenakció most éppen a mi megénkbel indult ki és nagyon helyesen és indokoltan, mert éppen a székelyföldi papok és világiak voltak kiváltképpen azok, akik a státusi vagyon kezdetét képező alapítványokat tették, hogy azokból a székely ifjak tanulhassanak s vallásos nevelésben részesüljenek. Az erdélyi róm. kath. Népszövetség udvarhelyi megyei tagozata január 12-én intézőbizottsági ülést tartott s azon a következő határozatot hozta és terjesztette fel a Bukarestben székelő pápai nunciushoz, *Dolci* bíborshoz:

Megdöbbenéssel és aggodalommal látjuk azokat a támadásokat, melyeket egyes román lapok, mintegy két hónap óta szinte nap-nap után intéznek »Erdélyi róm. kath. Státusunk s annak tiszteletreméltó vezetői s ezek között különösen fennkölt jellemű püspökünk, gróf Majláth Gusztáv Károly ellen. Aggodalmunkat növeli az a körülmény, hogy hivatalos tényezők nem-hogy gátat vetni igyekeznének eme társadalmi békét bontó sajtóhadjáratnak, hanem tértelenségükkel a támadások merészségét nemcsak növelik, de adott eset szerint Státusunk tiszteletreméltó vezetőivel szemben eljárást folytatva, annak hivatalos színezetet is adnak.

Erdély katolikusainak hitbuzgóságából fakadó áldozatkészsége, hosszú évszázadok kitaró munkájával hozta létre Státusunk önkormányzati intézményét, hogy erős fundamentuma és

összefogó kapcsa legyen a hívők vallás-erkölcsös nevelésének és hitéleti fejlődésének. Így fejlődött Státusunk, mint az erdélyi püspökség vagyongazdálkodó szerve s nemes hivatását minden időben fényesen betöltötte. Munkájának nyomán Erdély bércei közt, nemcsak a katolikus gondolat bontakozott ki teljes erejével és szabadságával, hanem a vallás erkölcsös nevelés által az államtársadalmi rend megszilárdulását is a legnagyobb mértékben előmozdította. Az elfogult sovinizmus ösztönzi most támadóinkat, hogy még a vallási élet szétrombolásával is nyomorgassák szenvedő fajunkat s hogy elkobozván a földreformból még megmaradt vagyion roncsait, szétrombolják a hitélet erős fundamentumát és összefogó kapcsát. Az erdélyi róm. kath. Népszövetség udvarhelyi megyei tagozatának mintegy 50 000 hívőt képviselő intézőbizottsága szorongatott helyzetében nem találván más menedéket, Excellenciához fordul vallási sérelmeivel, legalázatosabban kérve Excellenciát, juttassa el mélyen sebzett lelkünk panaszát Szent Atyánk fölé, hogy nemzetek felett álló tekintélyével járjon közbe a román kormányban és védelmezze meg szeretett püspökünket, gróf Majláth G. Károlyt, kit Egyházunk ellenségei rágalommal igyekeznek bemocskolni azért, mert mindig csak jót cselekedett, igazságban élt s példájával és szavaival csak ezt hirdette! Védelmezze meg őseink áldozataiból unokáik hit-erkölcsi életének alapjává kifejlesztett Státusunkat a jogtörő kapzsiság ellen, hogy magasztos rendeltetését kath. Anyaszentegyházunk gyarapodására továbbra is betölthesse!

S végül alázatosan kérjük Excellenciát is, hogy ügyünkben haladéktalanul járjon közbe Románia kormányánál.

A veszedelem szomorúságában és az aggodások között is megnyugvással és örömmel kell tudomásul venni, hogy a román közéletnek is vannak kimagasló férfiai, egyetemi tanárok, politikusok és kormányfőek, akik elfogulatlan lélekkel és tárgyilagos gondolkozással ítélik meg az ügyet és határozott nyilatkozatokat tettek arra nézve, hogy a Státus elleni támadás a jogi alapot nélkülözi s vagyonát helytálló indokolással nem — hanem csak erőszakkal lehetne elvenni. Ez pedig az állam tekintélyére és érdekeire kiszámíthatatlan rossz következményekkel járna. Meg kell említenünk e férfiak között Pop Valért, az új igazságügy minisztert, Moldován Valért, a kánonjog egyetemi tanárát, továbbá a szenátus alelnökét is, aki azt mondotta, hogy ugyanannyi jogcímen az orthodox egyház vagyonát is elkobozhatná az állam.

Az udvarhelyi kezdeményezés bizonyára Erdélyiszerre követsére fog találni a katolikusok körében s hiszszük, hogy annak meg lesz az az eredménye, hogy a jobb és bölcsőbb belátás el fogja nyomni a szenvedély hangját s az újabb romboló munka megrázkodtatásai el fognak csendesülni.

Adófizetés — havi részletekben. A pénzügyminiszter rendelete szerint az adókat ezután évi 12 részletben, vagyis havonként is lehet fizetni, eltérőleg az eddigi rendszertől, amely szerint az adó negyedévenként volt előre fizetendő.

A Nyugdíjasok Egyesületének közlései.

Nem tudunk előrehaladni, nem vagyunk képesek legalább egy hónapi nyugdíjat kézhezkapni, bár hónapok óta kérünk, panaszkodunk. A pénzügyigazgatóság előtti tér és járda maholnap a könnyek és sóhajok piacának neveződhetik el. Nincsen egy emberünk, se nyugdíjgyesületi elnök, se administrator, se képviselő, vagy senator, de még a megyét kormányzó prefect sem, akinek a szavára a pénzügyminisztérium a creditívét küldene, hogy a fázó és éhező nyugdíjas családok legalább tüzfához és kenyérhez tudnának jutni, bár a legeslegesültségesebbeket meg tudnák vásárolni. Mindennap érdeklődünk, hogy jött-e már hitelkiutalás, de hosszú hónapok óta csak tagadó a válasz.

A múlt szombaton a nyugdíjasok küldöttsége a városunkban járt dr. Jona-siu képviselőt is felkereste, aki jelezte, hogy eljárása alapján, többször küldöttek ide hitelkiutalást, azonban oly kistéltűek voltak, hogy ezek a kivételes hitellelőlegések fedezésére nem is voltak elégségesek. Igéretet adott, hogy a lehető sürgősen kieszközöl creditívét. Várjuk, július—decemberi nyugdíjhátráléki igényeinkkel igazán várjuk.

A január elsejével leszállított nyugdíjösszegek helyes megállapítása céljából benyújtandó hatósági »Certificat« kérelmezésére a kinyomatott kérvényszöveg a nyugdíjirodában kapható, az életbenléti és új állás be nem töltését igazoló okmányra vonatkozó kérvény és a »Declaratio« úrlappal együtt.

Január hó 24-én az Erdélyrészi Nyugdíjasok Szövetsége gyűlést tart, a minisztérium engedélyezte, s az Kolozsváron így megtartatik. Egyesületünk is — valószínűleg — képviselteti magát. A múlt évi tagdíjak beküldését kérjük a hátrálékos nyugdíjas társainktól.

Asz elnökség.

Gróf Bothlen István volt magyar miniszterelnök a közeli napokban Bécsbe s onnan, hir szerint, Rómába utazott. A lapok jelentőségeltjes következtetéseket fűznek a magyar külügyi politika irányítójának ehez az utazásához is, aminthogy ő ilyen irányú tevékenységét a legnagyobb titokban és mások beavatása nélkül szokta végezni.

A kényszeregyezési tárgyalás az Udvarhelyi megyei Takarékpénztár ügyében f. hó 8-ára volt kitűzve a törvényszéknel, ahol ez alkalommal a betétesek közül kb. 60 jelent meg. A betétesek kérték, hogy tekintettel a megkezdett kényszeregyezésen kívüli tárgyalások várható kedvező eredményére, s az iratok kiegészítése céljából a tárgyalást halassza el a bíróság, amit ez teljesített is. Az új tárgyalás időpontjául február 26-át állapították meg, figyelemmel lévén a mezőgazdasági adósságok rendezésére vonatkozó (konverziós) törvényre is. Ez a határozat lehetőséget biztosít arra, hogy a rendelkezésre álló további határidő alatt a kívánt eredmény: a bank szanálása kényszeregyezésen kívül legyen elérhető, s a bank rendszer működését minél hamarabb megkezdhesse. Ez a bíróság mostani méltányos és belátó határozata után, s az ügyek állása szerint teljes joggal remélhető is.

A Megyei Takarékpénztár szanálása.

Minthogy a »Székely Közélet« hasábjain a közönség köréből először én voltam bátor a nagy nyilvánosság figyelmét a Megyei Bank szanálásának szükségességére és nagy fontosságára felhívni, engedtessek meg, hogy az ügyszökhöz ismét hozzászóljak a nyilvánosság előtt.

Akik az ügyet ismerik, tudják, hogy már kezdettől fogva és most is amellettt küzdök, hogy a bank szanálását a *kényszeregyezésen kívül* csináljuk meg, mert, nézetem szerint, a bank jövő életére is kiható, óriási, a bizalmat fokozó erkölcsi erő rejlik abban, ha a bank a saját erejéből, a kényszeregyezésen kívül tud ismét talpra állani. Nézzük tehát, mi a mostani helyzet, s mi a további teendő?

A január 8-iki tárgyaláson megállapítást nyert, hogy megvan a szükséges arányszám ahhoz, hogy a kényszeregyezés elrendeltessek, mert a hitelezők mintegy 90 százaléka beleegyezett a kényszeregyezésbe s ez csak azért nem lett elrendelve, mert a törvényszék, tekintettel arra, hogy az iratok kiegészítése szükséges és hogy a szanálási akció folyamatban van, s csak az idő rövidsége miatt nem volt befejezhető, február 26-ára napolta el a tárgyalást. Tehát megnyugtató körülmény az, hogy a bank nem fog csődbe menni, mert nem engedik maguk a hitelezők.

De ennél sokkal megnyugtatóbb tény az, hogy a szanálási akció azzal a kedvező eredménnyel járt, hogy a betétesek mintegy 10 millió betétet lejegyezték elsőbbségi részvénynek és további mintegy 15 milliót zároltak. Hangsúlyoznom kell, hogy ezek a számok még nem véglegesek, mert a 11-es bizottság által legutóbb kibocsátott körlevélre még folyton jönnek a betétesek jegyzései. Az eredmény tehát megnyugtató, kedvező, de még nem kielégítő. Mert hiszen hiába van elrendezve 25 millió betét, ha a többi, mintegy 20 millió betét tulajdonosai nem nyilatkoznak, s nem akarják megmondani, hogy várnak-e türelemmel addig, amíg a pénzügyi helyzet egy kissé javul, vagy ismét megrohanják a bankot?

Mert hiába, azt nekem, a kényszeregyezésen kívüli szanálás leghűségesebb harcosának is be kell látnom, hogy nem csináltunk semmit, ha most megdöglőnk elvetjük a kényszeregyezést, s néhány hónap múlva, amikor az a 20 millió, amelyik eddig nem nyilatkozott, megrohanja a bankot, kénytelenek leszünk azt újból megkérni, s új költségeket viselni. Épp azért az új terminusig, február 26-ig, mindent el kell követnünk, hogy az eddig még nem nyilatkozó betéteseket is nyilatkozásra bírjuk.

Mert ne higgyék az eddig nem nyilatkozott betétesek, hogy a bank engedni fogja, hogy azok a betétesek, akik a válságban levő bank első hívására csatlakoztak a szanáláshoz, mert belátták, hogy ez a szanálás nem csak a saját érdekük, de egy fontos közügy is, hogy ezek a betétesek rosszabbul járjanak, mint azok, akik még mindig nem nyilatkoznak. Nem volna igazságos, hogy mi, akiknek szintén szükségünk van a pénzünkre, nekünk betéteinket 3—5 évre, s ezáltal lehetővé tegyünk a többieknek, hogy ők rövid idő alatt hiány nélkül és kamattal vegyék fel betéteiket. Ne gondolják, hogy mi hajlandók vagyunk nekik a sült gesztenyét a parázból kikaparni, hogy ők baj nélkül lakmározzanak.

A 11-es bizottsághoz több oldalról intézett kérdésekre válaszolva kijelentem, hogy a betétesek által eddig teljesített elsőbbségi részvényjegyzések és zárolások csak az esetben állanak fenn, ha a többi betétesek is csatlakoznak és el tudjuk érni azt, hogy ne legyen kitéve a bank újabb megrohanásnak, s újabb kényszeregyezés-kérésnek. Ha az eddig még nem nyilatkozott betétesek nem nyújtanak ehhez segítő kezét, úgy mindnyájan a kényszeregyezés keretein belül kérjük követeléseink kielégítését, ami az egész megye katasztrófáját jelentené. Épp

azért szeretném mindegyik eddig még nem nyilatkozott betétesnek újból megmagyarázni, hogy segítsen a bankot talpraállítani, mert hiszen akkor ő is a leghamarább és kamattal együtt megkapja a betétjét.

A 25 milliót képviselő betéteseknek a megnyilatkozása oly szép és oly bizalmat gerjesztő, hogy a többi betétesnek sem szabad haboznia tovább. Épp most, a bank múlt évi mérlegének az összeállításánál, értesültem, hogy a banknak az 1931-iki üzletéve még kedvezőbb, mint az 1930-iki, amikor még nem volt olyan gazdasági válság, mint 1931-ben. Ez is csak azt mutatja, hogy a Megyei Bank szolid intézet és minden bizalmat megérdemel.

Azok a betétesek, akik eddig még nem csatlakoztak a szanálási tervhez, ne féljenek a csatlakozástól. Nem vesztene az azzal semmit, csak nyerhetnek. Mert hiszen, ha sikerül a szanálás, akkor a bank a szanálási terv szerint kamattal együtt visszafizeti az egész betétet, illetve a le nem jegyzett részt. Ha pedig nem sikerül, akkor a jegyzés elvesztvén kötelező erejét, még mindig megkaphatják a betétjüket a kényszeregyezési feltételek szerint. Egy harmadik eset, hogy a nem csatlakozók előnyben legyenek, s hamarabb kapják meg pénzüket, nem létezik, a fentiek szerint teljesen kizárt dolog. Fogjunk tehát össze mindnyájan, úgy a saját, mint a köz érdekében, segítsünk a bankot talpraállítani; a Megyei Bank normális működésének az újbóli megkezdése jóteknony hatással lesz az egész megye gazdasági és hiteléletére.

En rendíthetetlenül hiszem, hogy a többi betétesek is csatlakozni fognak, s február 26-ig meglesz a Megyei Bank szanálása. Lehet, hogy némelyek azt fogják mondani, hogy optimista vagyok: ezeknek csak azt válaszolom, hogy az optimisták legkevésbé rajzolt, de a bizalmat és reményt elresztó palotái még mindig többet érnek mint a pesszimistáknak ugyan csak a levegőbe rajzolt, de retteget és félelmet keltő dohos börtönei. A történelem tanúsága szerint az optimizmusban több az alkotó erő, mint a pesszimizmusban.

Oklánd, 1932 január 11-én.

Dr. Voszka István.

Az új ügyvédi törvény közérdekű rendelkezései.

A múlt számunkban megjelent hasontárgy közleményünk kiegészítésül vettük a következő hivatalos közleményt:

A jogkereső közönség tájékoztatása és mihez tartás céljából közöljük az 1932. jan. 1-én életbelépett új ügyvédi törvény következő rendelkezéseit:

1. Az irástudatlan fél által adott ügyvédi meghatalmazás érvényességéhez közjegyzői hitelesítés nem szükséges. A közjegyzet (keresztnyomást) két irástudó tanu hitelesíti, — míg a meghatalmazás tartalmi valóságát az ügyvéd ellenjegyzéssel igazolja. (V. fej. 68. §.)

2. Bármely ügyvéd által szerkesztett okirat érvényességéhez és a személy azonossága igazolására elegendő az okiratot szerkesztett ügyvédnek egyedül álló tanukénti aláírása.

3. Erdélyben és a Bánátban a közjegyzők csakis azon okiratok felvételére, illetve szerkesztésére vannak feljogosítva, amelyeket az 1874. évi XXXV., az 1886. évi VII. és az 1894. évi XVI. t. cikke (közjegyzői és örökösödési elj. törvény) kifejezetten a közjegyzők hatáskörébe utalnak (házasársak, jegyesek közötti jogügyletek, váltóóvások, névaláírások, másolatok hitelesítése).

Telekkönyvi bekebelezések alapjául szolgáló okiratok csakis törvényesen bejegyzett ügyvéd által szerkeszthetők, — községi jegyzők, titkárok ezen okiratok szerkesztésétől elvannak tiltva, — a telekkönyvi hatóságok az ügyvédi ellenjegyzéssel el nem látott kérvényeket visszautasítani kötelesek. (V. fej. 70. §.)

4. Az az ügyvéd, aki a nem általa szerkesztett okiratot, illetve bekebelezési kérelmet ellenjegyz, fegyelmi büntetendő, az az ügyvéd pedig, aki az ilyen ellenjegyzésért díjat követel vagy fogad el, az ügyvédi gyakorlatától való időleges felfüggesztéssel büntetendő.

A Székelyudvarhelyi Ügyvédi Kamara:
Dr. Jodál, dékán.

Ipartestületi ügyek.

Országos kirakó vásárok: január hó 17-én Marosvásárhely, 18-án Korond, Zsidve, 20-án Zágor, 21-én Nagybacon, 22-én Gyimesbükk.

Amint a bucaresti lapokból olvassuk, Anghelescu bankkormányzó Kolozsvárról visszaérkezte után nyilatkozatot adott az újságíróknak és kijelentette, hogy tapasztalatai szerint Erdélyben a karácsonyi és újévi vásár kielégítően sikerült, s az erdélyi pénzpiac helyzete a körülményekhez képest nagyon nyugodt és kiegyensúlyozott.

Nincs tudomásunk arról, hogy Anghelescu ur Erdélynek melyik városában fordult meg, de mi nagyon sajnáljuk, hogy városunkat elkerülte. Itt kellett volna érdeklődni az ünnepi vásárok forgalmáról, mert szomorú tapasztalatokat szerzhetett volna arról, hogy Székelyudvarhely városában az ünnepek egyáltalában sem kereskedőnek, sem iparosnak semmi forgalmat nem hoztak, sőt talán soha egy esztendő sem zárult le annyi csalódással és gondokkal, mint a múlt év, talán soha még annyi munkanélküli és éhezni csálód nem jaidult fel a karácsonyi ünnepek alatt, mint most. Ő meg lehet elégedve, mert az ő háza előtt bizonyára nem ütötték meg a dobot és a fizetését is bizonyára pontosabban kapta meg, mint városunk tisztviselői és nyugdíjasai, akik már minden hitelezési alkalmat kihalasztották, a nyugdíjasok pedig nap nap után fázva ácsorognak az adminisztrator ur irodája előtt és morzsát kenyörögnek jogos nyugdíjaikból. Ha Anghelescu ur ezekről meggyőződött volna és közölte volna a kormányfővel, hogy a tisztviselői és nyugdíjasok fizetése kiutaltassék, lett volna egy kis pénzforgalom az ünnepen, de, sajnos, a hosszú évek során már megszoktuk, hogy városunkból a polgárság által kiizzadott milliók mind Bukarestbe vándorolnak, ide pedig sem pénz, annál kevésbé valamelyes állami munka nem jut az iparos osztálynak.

Az egyre nehezebbé váló gazdasági viszonyok Temesváron és vidékén is mindinkább éreztetik hatásukat, s ez arra kényszerítette a Bácság kereskedőit és iparosait, hogy gazdasági érdekeik védelmére egy új tömörülést hozzanak létre, »Temesvári Gazdasági Tanács« néven, melynek célkitűzései között kimondották, hogy a legközelebbi választási harcban önálló listával fognak indulni. Ez a megalakulás példa lehet városunk kereskedő társulata és ipartestülete számára, mert amint látjuk, széttagolva ma már nem igen lehet célokat elérni és ha tekintetbe vesszük azt, hogy Székelyudvarhelyen az adófizető polgárságnak mintegy 60% a kereskedő és iparos, tisztában lehetünk azzal is, hogy a temesvári megalakulás után az eszme megvalósítását nekünk is meg kell kezdenünk, a kezdeményezést pedig ipartestületünk fogja előterjeszteni.

Az adóvállomási iver kitérésére ipartestületünk egy megfelelő tisztviselőt alkalmaz, aki hivatalos helyiségünkben január hó 20-tól délelőtt és délután díjmentesen fogja testületünk tagjainak a kitételeket eszközölni.

Nem régen egyik iparos testvérünk fontos ügyében megkereséssel fordultunk Szabó Béni országgyűlési képviselő iparos testvérünkhöz, aki a kérés teljesítését a legnagyobb készséggel vállalta. Hozzánk intézett válaszából ide iktatjuk azt a pár sort, mellyel értesítését befejezte: »Testületük vezetőségét és összes udvarhelyi iparos társaimat szeretettel üdvözlöm, s valamennyiük számára az új-évben minden jót kívánok.« Ipartestületünk az udvarhelyi össziparosság nevében köszönettel veszi tudomásul a jó kívánságot és ezúton küldve köszönetünket és hálaikat, kérjük őt, hogy továbbra is legyen a mi pártfogónk.

Az ipartestület elnöksége.

Meghalt a „falu jegyzője“.

Balázs Lajos etédi jegyző 47 éves korában meghalt.

Heródes király Makerus várabá zárta Keresztelő Szent Jánost, mert ez az igaz férfi Heródes fejéhez merte verni az igazságot. Ker. Szt. János a börtönben szerez tudomást Krisztus megjelenéséről és tanításáról. Kiúzen a börtönből tanítványainak s parancsot ad nekik: Menjete Jézushoz s kérdezzétek meg tőle: »Ki vagy te?« A tanítványok teljesítik a parancsot: Ki vagy te? — kérdezik Krisztustól. Krisztus felel: »Jelentsétek meg Jánosnak, hogy a vakok latnak, a sánták járnak, a süketek hallanak, a némák beszélnek s a szegényeknek hirdettetik az evangélium«.

A kisebbségi sors falai közé zárt emberek, kérdezzétek mi is a sötét koporsótól: »Ki vagy te, Balázs Lajos?« S a halott néma ajka megszólal: »Menjete, jelentsétek meg a világnak, hogy boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, boldogok a békességesek, boldogok a szelidek, mert ők bírják a földet és boldogok a becsületesek, a tiszta szívűek, mert övék az Isten országa«. — Menjete Oroszhegy községbe, nézzétek meg 20 évnek becsületes munkáját. Nézzétek meg a háboru alatti életnek óriási küzdelmét, az otthonmaradottak vigasztalását, a könnyek letörését, az éhezők kielégítését s a nyugtalanok lecsendesítését. Nézzétek meg az átmeneti idők gerinces emberét, ki a tettek mezején rendületlenül állja helyét s inkább a családjától való száműzés keserű kenyerét választja, sem hogy becsületlen egy mákszemnyi csorba is essék.

A kötelességteljesítés embere, népet, családját őszinte lélekkel szerető édesapa ott dolgozik új munkahelyén, testében az öldöklő lúzsal irodája asztalánál, míg az orvos ágyba nem parancsolja. Megviselt idegzete nem tudja leküzdeni a súlyos betegséget. Amilyen az élete, olyan a halála. Ősi szent hitéhez híven ragaszkodva, a szent-ségekkal megerősítve, szívében Krisztussal alszik el az Urban.

Ezeket is a halott néma ajka sugja nekünk? Nem! Nem szól ő! Annál szerényebb volt életében, sem hogy halálában önmagáról beszéljen. Ezeket mi mondjuk el róla, akik ismertük őt. Akik ismertük benne a becsületes, jellemes, igaz férfit. Akik ismertük benne nemcsak a szájjal hirdett, de a tettekkel bizonyított igazságosság emberét. Akik ismertük benne a népet szerető, övéit odaadóan gondozó, jó családapat. Akik ismertük benne a kötelességtudó kisebbségi jegyzőt.

Kisebbségi jegyző volt, aki elvért a kötelességteljesítés mezején s akinek fejfájára csak ennyit kellene írni:

Itt nyugszik Balázs Lajos, a falu jegyzője. 1884—1932. (—)

Román lapszemle.

Az *Universul* december 31-iki számának vezetőhelyén R. Seisann a franciaországi magyarbarátokról ír nagy cikket. Külön megemlíti Tisseyre, de Monzie és Jules Romains neveit. Ezek közül az első 1922-ben könyvet irt ezen a címen: »Un erreur diplomatique: la Hongrie mutilée«. Ebben a könyvben azt akarja bizonyítani, hogy a magyarok sohasem voltak a franciák ellenségei — talán akkor sem, amikor csapataikat a nyugati frontra küldték — s hogy a Monarchia nemzetiségeinek elnyomása csupán mese volt. S azt is írja, hogy Románia sem a történelemre, sem a jogra nem határozhatik Erdélyt illetően. A francia volt képviselő ezzel bizonyította mélyeséges tudatlanságát Középeurópa kérdéseit illetően, mert csak így magyarázható meg végső következtetése, mely szerint Magyarországot régi határaitban restaurálni kell a nemzetiségi elv alapján. *Romains*, az ismert francia író lelkes ismertetőt ír Lukács György volt magyar miniszter La Hongrie et la civilization című propaganda-művéről, melynek előszavát egy másik francia író, *Tharaud* írta. Azt, ami Magyarországgal történt,

Rendkívüli olcsó árak!

Figyelem! 1/4 kg. sajátke szítményű csemege teavaj 18 leu
 1 drb Romadour sajt 5 «
 1 kg. prima trappista sajt 80 «
 1 kg. magas ementháli sajt 150 «
 1 kg. szebeni szalámi, első minőségű 110 «
 1 kg. prágai főtt sonka 100 «
 1 kg. csemegegéz 45 «
 1 kg. tea keksz 40, 45, 55, 60, 80, 100 «
 1 liter asztali bor 16-18 «
 1 üveg sör 10 «

Figyelem!

Biztosítom igen tisztelt vevőimet, hogy minden árumat a legjobb és legfrissebb minőségben hozom forgalomba.

Ifj. Kassay F. Dénes

bodega- és étterem

Felhívjuk régi előfizetőinket, hogy előfizetési díj-hátralékukat, vagy legalább azok egy részét minél előbb kiegyenlíteni sziveskedjenek. Aki január hó folyamán egész hátralékát kiegyenlíti, annak a tartozás 25 százalékát elengedjük.

A „Gyimesi vadvirág” Szombatfalván. A szombatfalvi Ifjusági Egylet, a gazdakörrel karöltve, folyó hó 17-én este 8 órai kezdettel előadja Géczy István hírneves népszínművét, a »Gyimesi vadvirág«-ot. A darab közismert, éppen ezért a rendezőség a legmesszebb menő áldozatokkal igyekszik meglepni a n. é. közönséget. Erre az alkalomra Gyimesből gondoskodtak megfelelő ruházatokról, hogy a sikert ezzel is előre mozdítsák. Azonkívül a műkedvelők jártassága — amit a múltból ismerünk — kellő biztosíték arra, hogy az előadás a közönséget egy pár óráig kellemesen fogja szórakoztatni, elfeledtetve az élet nehézségeit. A zenét a Salamón közismert zenekara fogja szolgáltatni. Az előadást követő mulatságra borról gondoskodás lesz. Legyünk ott mindnyájan! R.

Temetés pap nélkül címen egyik helyi lapban »egy városi munkás« aláírással közlemény jelenvén meg, az ügynek utánajártunk és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az az elhunyt ülkei szegény ember maga volt az, aki életében hangoztatta, hogy neki sem egyháza, sem papra szüksége nincs, s az egyházi temetés elmaradása emiatt történt, nem a papbér meg nem fizetése miatt. Papbért nem is kellett fizetnie, mert az ki sem volt rá vetve már évek óta. Különben is az egyházi temetésnek a papbér meg nem fizetése eddig sem szokott akadálya lenni, s nem lesz az ezután sem.

A legújabb gyümölcsstermelés. Gyerkes Mihály ilyen című könyve elhagyta a sajtót. A modern gyümölcsstermelés minden ágazatára kiterjedő, népszerű utmutató könyvet, mely számos képpel van illusztrálva, meleg figyelmébe ajánljuk az érdeklődőknek. Kapható minden könyvkereskedésben és a szerző-kiadónál. Ára 50 leu.

Most senki se mulassza el a gyümölcsfákat gondosni, ez által a jövő évi termés sikerének fokozását elősegíteni! — A legjobban bevált és elismert gyümölcsfavédőszerek gyári árakban kaphatók: »Rózsa« illatszertár, Szentpétery, Zárug, Vida és Szakács kereskedő-cégek Székelyudvarhelyen.

Az Astra rendezésében Horia Teculescu liceumi igazgató, a segesvári Astra elnöke Cerna és Goga költőkről — 50-ik születésnapjuk alkalmából — f. hó 17-én d. u. 5 órakor a liceum termében előadást tart, melyre az elnökség a közönséget tisztelettel meghívja, kérve, hogy az ünnepélyen minél nagyobb számban sziveskedjék megjelenni. Belépti díj a költségekre 2 lej, de a tanulóknak nem kell fizetni.

kivágott rész

tesztelt figyelme mellett. Majd az említett népszínmű előadása következett. Már az első jelenetek bebizonyították, hogy a műkedvelői gárda minden egyes tagja gondos és lelkes munkát végzett. Az előadás sikere meghaladta a falusi műkedvelői előadások szokásos színvonalát. A főszereplők: Sebők Menyhárt »Misu« szerepében, Lukács Veronika »Handa« szerepében, Sebők Gyula, Biró Vilma és Csergő Vilmos a »Gyarmati« család szerepében precíz játékkal erősségei voltak az előadásnak. György Balázs »Kospál« szerepében aratott megérdemelt sikert. Biró Eszter Ötös Mari szerepében nagyon jó volt és humorával sokat mulattatta a közönséget Lukács Margit és Róza, Fancsali Vilma és György Emma méltóan illeszkedtek be az előadásba. Csergő Bertalan, Mátyás Béla, Sebők Andor, Sebők István, Sebők Balázs úgy a magánszámokban, mint a tömegjelenetekben komoly készültségüket bizonyították be. Az erkölcsi és anyagi sikerekben bővelkedő szép előadásért a szereplőknek, Bálint József k. tanító rendezőnek Szmolten Pál plebános mondott az előadás végén hálás szavakban köszönetet.

Dalverseny Székelykeresztúrt. A D. F. dalárdák második versenye az idei pünkösdi harmadnapján lesz Székelykeresztúrt. Ezen a dalosünnepen a kereszturi és udvarhelyi egyházkörben alakult dalárdák együtt versenyeznek. A kötött darabok szétküldése már folyamatban van, tekintettel arra, hogy gazdálkodó dalárdisztáink ezen időszakban készülhetnek elő legsikeresebben.

x **Modern pensió** nyílt Kolozsvárt a Keresk. és Iparkamara u. palotájában. (Str. Baba Novac 9. IV. e.) Lift, központi fűtés, hideg meleg folyóvíz, fürdőszobák, elsőrangú ellátás, mérsékelt napi árak.

Eladó 4 szoba, konyha és mellék-helyiségekből álló ház. Megyei bankbetét is elfogadjatik. — Értekezni lehet Kornis-utca 21 sz. a.

Állandóan szolid árak mellett vásárolhat **harisnyát!**

női selyem, flor., cérna-harisnyákat és sport zoknikat; férfi- és gyermekzoknikat s más egyéb szükségleti cikkeket, kézimunka anyagokat stb. a „DORA“-áruházban, a nagy trafik mellett. Araink I-a minőségben. Az árak vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.

Kártevő gonosz emberek. Jánosfalva határában, a községtől fél kilométer távolságra eső 2 holdas birtokát Jobb Dénes kisgazda beültette különböző nemű és fajtájú gyümölcsfaoltványokkal. Két nyáron át a szebbnél szebb oltványokat gondosan kezelte, nevelte, s most az emberi műveltség kiváltotta gonosz lelkű emberek kivágták a termővé leendő oltványok közül 31 darabot. Minő kár, rossz példa és minő szégyen egy családra, melynek ilyen nemzedékei vannak. Mint értesültünk, a károsult gazda megteszi feljelentését az ismeretlen gonosz emberek ellen, de óhajtanánk, hogy mentől előbb alakuljon meg mindenütt a gyümölcs-köztség, amely helyi szervezet minden a gyümölcsstermelés körében történő gazságot kinyomoz és irgalmatlanul megbüntettet. Erre már volt példa, mióta megindult a gyümölcsstermelési akció vármegyénkben.

x **Gyümölcsfáinkat permetezzük** fekete rügyek idejében, a tél végén 5%-os Novendával és a hozzáadott 3%-os Bordói lével, egyszerre az állati kártevők és a növényi betegségek ellen. A vágott sebet kenjük be Almola gyümölcsfa-kátránykenőccsel. A fák derekára pedig kössünk Hiberna enyvgyűrűt. — Kaphatók ezen gyümölcsfavédelmi szerek id. Siklódy István kereskedelmi irodájában Odorheiu, az unitárius templommal átellenben. Pontos és részletes utmutatást ad ezek használatára Gyerkes Mihály: A legújabb gyümölcsstermelés című könyve. A gondozott és permetezett gyümölcsfák minden esztendőben dús termést adnak, hozamuk elsőrendű és tartós lesz. Permetezzünk!

Kiadótulajdonos: a Könyvnyomda R-T Odorheiu—Székelyudvarhely.

Halló! Halló!

ZILLMANN és ERNST

enkrászdákban a tészta árát 5 és 4 lejre szállították. Tortamegrendeléseket 50 lejtől feljebb, pontos kiszolgálás mellett vállalunk. — A n. é. közönség szives pártfogását kérjük:

ZILLMANN V. és ERNST GY. enkrászok.

Gyümölcsösök

telepítésére, a meglévő gyümölcsfák gondozására, permetezésére és a gyümölcsstermelés értékesítésére, modern alapon, biztos utmutatást ad GYERKES MIHÁLYNAK most megjelent:

A legújabb gyümölcsstermelés című könyve. Ára 50 leu — Kapható mindenik könyvkereskedésben és a szerző-kiadónál Odorheiu.

x **Egy uri lakás** kiadó. Azonnal beköltözhető. Kossuth u. 148.

Kifogástalan

gummikkal, jó karban levő, másféltonnás »Chevrolet« teherautó eladó. Ugyanott külön alkatrészek és gumik.

Ifj. Kolombán Dániel Tâiuşoara—Olasztelek, Jud. Odorheiu.

Ritka alkalom.

Ne mulassza el megnézni

Csergőffy László

üveg- és porcelán- valamint dús választékú képráma-üzletét,

ahol előnyös, mélyen leszállított árakban karácsonyi és újévi ajándékok és gyermekjátékok kaphatók a legelőzékenyebb kiszolgálás mellett a Kőkereszt-téren.

Ugy a helybeli, mint a vidéki vevőközönséget kérem, hogy berámazott képeiket sziveskedjenek elvitetni.

AZURCRÉME,

szepő, májolt, pattanás, mitesszer ellen. Az arcóbort simává, üdév, fiatalossá teszi. Egy tégely ára 40 leu.

Egy darab

AZUR-SZAPPAN

ára 25 leu. Kapható: minden drogéria, gyógy- és illatszertárban.

Jó, keresztúros rövid zongora jutányos áron eladó. Értekezni lehet: Malom-utca 36 sz. alatt.

Butorok.

Modern ebédlő- és hálószoba berendezések, hajlított székek, diványok, készen és rajz után, megrendelésre legolcsóbban

Garabás János

butorraktárban kaphatók. Kossuth-utca 27 szám alatt. — Ugyanott 10 HP. Máv. benzínmotor eladó.

Ha elegáns és szép cipőt akar vásárolni, úgy keresse fel

Dobrai Károly

cipő üzletét, ahol a legkényesebb igényeket is kielégítő dús választék áll rendelkezésre. Ugyanott mérték utáni megrendelések vételkötelezettség nélkül készülnek.